

מבוא לשיטות מחקר איכותניות בחינוך

קוד הקורס : 01291102

יתקיים : יום ג' בשעות 18:00-16:00, בניין 92, חדר 001

שם המרצה : ד"ר גליה פלוטקין עמרמי

משרד : חדר 140, בנין 72

שעות קבלה : בתיאום מראש

דואל : plotking@bgu.ac.il

שמות המתרגלות : שלי רייזנר ויין, תמר מילשטיין

שעות קבלה של שלי : יום הי בשעות 13-12 (בתיאום מראש)

דואל : vains@post.bgu.ac.il

שעות קבלה של תמר : יום שלישי 16:00-15:00, בתיאום מראש, בניין 72, חדר 329

דואל תמר : milsteta@bgu.ac.il

תרגולים : יום שלישי, בנין 90, כיתה 323, שעות : 19:00-18:00, 20:00-19:00.

יום חמישי : בניין 72 חדר 115, שעות 11:00-10:00, 12:00-11:00.

תיאור הקורס :

מטרתו של הקורס להעניק לסטודנטים תובנות בסיסיות לגבי מהות המחקר האיכותני במדעי החברה בכלל ובחינוך בפרט, תוך כדי התנסות ראשונית במרכיבי השיטות האיכותניות. נכיר את מושגי היסוד של המחקר האיכותני, נדון בהנחות היסוד אפיסטמיות עליהן הוא מתבסס ובתפקידו של החוקר במחקר האיכותני. כמו כן, נדון בזרמים השונים הקיימים בו, בשיטות איסוף נתונים ועקרונות הניתוח שלהם.

דרישות הקורס ומרכיבי הציון :

נוכחות חובה. הקורס משלב למידה תיאורטית והתנסויות מחקריות. הלמידה בקורס מתרחשת דרך ההרצאות בשיעורים, השתתפות בתרגול, קריאה וביצוע מטלות. ההרצאות בשיעורים ירחיבו את החומר המובא במטלות קריאה ולא בהכרח יחזרו אליו, וכך גם בתרגול לא תהיה חזרה על מה שנלמד בשיעור. נדרשת השתתפות רציפה ופעילה בשיעורים ותרגולים, והגשת מטלות לאורך הסמסטר.

מרכיבי הציון :

נוכחות בתרגולים ובשיעורים - 10%

מטלת סוגות : הכנת מצגת על סוגה (צוותים) - 10%, (עובר/ לא עובר)

בוחר מושגים (אינדיבידואלי) - 20%,

מטלת תצפית - 25% : דיווח, תיאור ורפלקציה (אינדיבידואלי) - 10%, ניתוח (בזוגות) - 15%.

מטלת ראיונות 35% : מדריך, תמלול, רפלקציה (אינדיבידואלי) - 15%, ניתוח (ברביעיות) : 20%

הגשת דוח צפייה בסרט (הגשה אינדיבידואלית) בנוס : עד חמש נקודות לציון הסופי בקורס.

רשימת קריאה:

שקדי, א. (2004). מילים מנסות לגעת: הנחות המחקר האיכותני-קונסטרוקטיביסטי. תל אביב: רמות. עמ' 23-36

שקדי, א. (2004) מילים מנסות לגעת: שאלות מחקר והפרספקטיבה המושגית. תל-אביב: רמות, עמ' 43-49

וייט, פ.י. (1998) "התפתחותו של המחקר "חבורת קרן הרחוב", מתוך חווייה בין תרבותית, בעריכת מ. שקד ו.ש. דשן. תל אביב: הוצאת שוקן, עמ' 357-372

שקדי, א. (2004). מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום, תצפית מעורבת, עמ' 80-84

שקדי, א. (2004). מילים מנסות לגעת: שיטות איסוף נתונים – ראיון עומק, תל אביב: רמות. עמ' 69-79

גיוסלסון (2015). "יסודות הראיון כחקירה איכותנית" מתוך כיצד לראין למחקר איכותני. עמ' 37-43 תל אביב: מכון מופת.

שקדי, א (2003). מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני - תיאוריה ויישום. תל אביב: רמות. [פרקים 6+7: שלב א' של הניתוח: הניתוח הראשוני; שלב ב' של הניתוח: הניתוח הממפה (עמ' 93-103; 111-141)].

לויצקי (2008): "איכותו של המחקר האיכותני. המקרה הנרטיבי". מתוך סוגיות במחקר הנרטיבי. בעריכת ע. ליבלך א. שחר, מ. קרומר נבו ומ. לביא-אגאי, עמ' 9-24

ליבלך, עי, ויסמן, ה. "שיקולים אתיים במחקר נרטיבי – סוגיות, מחשבות והרהורים". עמ' 5-45

מאמרים למטלת סוגות:

צבר-בן יהושע, נ. דרגיש, ר. (2001) "מחקר סיפר", מתוך מסורות וזרמים במחקר איכותני, בעריכת צבר-בן יהושע, עמ' 167-194

גבתון, ד. (2001). "תיאוריה מעוגנת שדה: משמעות תהליך ניתוח הנתונים ובניית התיאוריה במחקר האיכותני", מתוך עיונים במסורות וזרמים במחקר האיכותני, בעריכת צבר-בן יהושע. הוצאת דביר, עמ' 194-226

דרגיש, ר. וצבר-בן יהושע, נ. (2001). "הרמנויטיקה ומחקר הרמנויטי", עמ' 76-99

צבר יהושע, (2001). "אתנוגרפיה בחינוך", מתוך עיונים במסורות וזרמים במחקר איכותני, עמ' 101-135

יוסיפון, מ'. (2001). "חקר מקרה", מתוך עיונים במסורות וזרמים במחקר איכותני, עמ' 257-305

תאריך	השיעורים	תרגיל – תאריכים	מטלה קריאה	מטלת הגשה
17.3	מהו מחקר איכותני, מה מייחד מחקר איכותני, דוגמאות, מבנה הקורס	17.03 ; 19.3		
24.3	פרספקטיבה מושגית : פרדיגמה פוזיטיביסטית מול פרדיגמה פוסט פוזיטיביסטית, מהלך המחקר	24.3 ו- 26.3	שקדי (2004) מילים מנסות לגעת : הנחות המחקר האיכותני-קונסטרוקטיביסטי". תל אביב : רמות. (עמ' : 23-36)	
31.3	שאלות מחקר במחקר איכותני	2.04 ו- 31.3 מתן הסבר על מטלת סוגות. ביצוע רישום למטלת סוגות.	שקדי (2004) מילים מנסות לגעת : שאלות מחקר והפרספקטיבה המושגית (עמ' 43-49)	מטלה : מטלת סוגות, ביצוע בצוותים – הגשה עד : 16.04
7.4	אין שיעור (פגרת לימודים – פסח)	אין תרגילים	מאמרים תיאורטיים על סוגות במחקר האיכותני (בתיקה במודל)	
21.4	מרצה בכנס	21.4 ו- 23.4 הצגת תוצרי מטלת סוגות בקבוצות		
28.4	אין שיעור - יום הזיכרון	אין תרגילים		מתן מטלת בונוס : ניתוח סרט - הגשה אינדיבידואלית עד 12.05 מטלה : בוחן על מושגים וסוגות (מועד ייקבע בהמשך)
5.5	אתנוגרפיה, כניסה לשדה	5.5 ו- 7.5 :	- ו.פ. וייט, פ.י. (1998) "התפתחותו של המחקר "חבורת קרן הרחוב" מתוך משה שקד ושלמה דשן (עורכים) : חוויה בין תרבותית, תל אביב הוצאת שוקן, עמודים 357-372.	מתן מטלת תצפית : ביצוע תצפית והגשת דוח תצפית על חוויה סטודנטואלית באוניברסיטה. ההגשה בזוגות. תאריך הגשה : 19.5
12.05	תצפית, יומן שדה	תרגול : 12.05 ו- 14.5 תצפית, יומן שדה. הכנה למטלת תצפית	שקדי, א. 2004. מילים המנסות לגעת : מחקר איכותני – תיאוריה ויישום, תצפית מעורבת, עמ' 84-80	
19.5	ראיונות במחקר איכותני, בניית מדריך ראיון.	19.5 – ו 21.5 – תרגול ביצוע ראיונות	שקדי (2004) מילים מנסות לגעת : מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. (הפרק : שיטות איסוף נתונים – ראיון עומק, עמ' 69-79) ; ג'וסלסון "כיצד לראיין למחקר איכותני" (עמ' 95-37)	מתן מטלת ראיון : תמלול ראיון, הכולל מדריך ראיון ורפלקציה אישית. הגשה אינדיבידואלית עד 31.5

		אין תרגולים	אתנוגרפיה עצמית	26.5
מתן מטלת ניתוח ראינות הגשה בצוותים : עבור קבוצה א' ההגשה עד 30.6 עבור קבוצה ב' - ההגשה עד 7.7	שקדי, א' (2004) מילים מנסות לגעת : מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. תל אביב : רמות. ("ניתוח נתונים" (עמ' 103-93, 140-111)	2.6 ו-4.6	ניתוח ראיונות במחקר איכותני	2.6
		9.6 : ניתוח ראיונות – עבודה עם בקבוצות תרגול של תמר שהיו בשיעור. אין תרגולים ב 11.6	ראיונות במחקר איכותני : ניתוח ראיון. שיעור יתקיים עם חצי כיתה א' (קבוצה א' שנמצאת בתרגול של תמר)	9.6
		18.6 ניתוח ראיונות – עבודה עם קבוצות תרגול שהיו בשיעור. אין תרגיל ב 16.06	ניתוח ראיון – שיעור יתקיים עם קבוצה ב' (קבוצות התרגול של שלי)	16.6
	ליבלד, ע', ויסמן, ה. "שיקולים אתיים במחקר נרטיבי – סוגיות, מחשבות והרהורים. (עמ' 56-45)	23.6 ו-25.5	אתיקה במחקר איכותני, כתיבת מחקר איכותני	23.6
	לויצקי (2008) : איכותו של המחקר האיכותני. המקרה הנרטיבי. מתוך סוגיות במחקר הנרטיבי. עורכים : עמיה ליבלד, איתן שחר, מיכל קרומר נבו ומיה לביא-אגאי, עמ' 24-9			